

Sygn. akt III U 367/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2020r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Danuta Poniatowska</i>
Protokolant:	<i>st. sekr. sądowy Marta Majewska-Wronowska</i>

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 czerwca 2020r. w Suwałkach

sprawy **Z. W.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o prawo do emerytury pomostowej

w związku z odwołaniem Z. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 10 kwietnia 2020 r. znak (...)

1. **oddala odwołanie;**

2. **zasądza od Z. W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. 180 (sto osiemdziesiąt) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt III U 367/20

UZASADNIENIE

Decyzją z 10.04.2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił Z. W. prawa do emerytury pomostowej. Wskazując na przepisy ustawy z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1924) oraz ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2020 r. poz. 53) podniósł, iż wnioskodawca nie wykazał 15 lat pracy w warunkach szczególnych, po dniu 31.12.2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił okresów 20.01.1983 r. do 31.12.1984 r. oraz od 1.01.1985 r. do 3.09.1990 r. ponieważ nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Nie uznał także okresu od 1.01.2009 r. do 31.12.2009 r. ponieważ nie został zgłoszony jako pracownik w warunkach szczególnych.

Do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych organ rentowy uznał okresy zatrudnienia od 4.09.1990 r. do 31.03.1999 r. oraz od 26.01.2006 r. do 31.12.2008 r., to jest łącznie 11 lat 6 miesięcy i 3 dni (po wyłączeniu okresów nieskładkowych).

W odwołaniu od tej decyzji Z. W. domagał się jej zmiany i ustalenia, że przysługuje mu prawo do emerytury pomostowej po uwzględnieniu do stażu pracy w warunkach szczególnych spornych okresów pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje :

Z. W. (ur. (...)) z wnioskiem o emeryturę pomostową wystąpił (...), tak więc ukończył wymagane 60 lat. Za udowodnione organ rentowy uznał 43 lata 3 miesiące i 24 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych organ rentowy uznał okresy zatrudnienia od 4.09.1990 r. do 31.03.1999 r. oraz od 26.01.2006 r. do 31.12.2008 r., to jest łącznie 11 lat 6 miesięcy i 3 dni (po wyłączeniu okresów nieskładkowych).

Do stażu pracy w warunkach szczególnych organ rentowy nie uwzględnił okresów 20.01.1983 r. do 31.12.1984 r. oraz od 1.01.1985 r. do 3.09.1990 r. ponieważ nie przedłożył świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Nie uznał także okresu od 1.01.2009 r. do 31.12.2009 r. ponieważ nie został zgłoszony jako pracownik w warunkach szczególnych.

Na podstawie przedłożonych świadectw pracy ze spornego okresu ustalono, że Z. W. od 1.04.1981 r. do 31.12.1984 r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy w (...)w Zakładzie (...) w S.. W wyniku przekształceń powstał Wojewódzki Zakład (...) w S., gdzie wnioskodawca był zatrudniony od 1.01.1985 r. do 3.09.1990 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy. Z wyjaśnień wnioskodawcy wynika, że w okresach tych był kierowcą samochodu ciężarowego o ładowności powyżej 3,5 tony – cysterny do przewozu mleka (świadectwa pracy k. 4 i 5 akt rentowych).

Ponadto w okresie od 1.01.2009 r. do 31.12.2009 r. Z. W. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony w firmie Usługi (...) (świadectwo pracy k. 10 akt rentowych - dotyczy okresu od 26.01.2006 r. do 31.12.2009 r.). W okresie od 5.01.2010 r. do 5.03.2011 r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony w Przedsiębiorstwie (...) M. N. (świadectwo pracy k. 11 akt rentowych).

Sąd zważył, co następuje :

Ustawa z dnia 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1924) zastąpiła nowymi regulacjami, określającymi zasady nabywania wcześniejszych emerytur z tytułu pracy w warunkach szczególnych, przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, określające zasady przyznawania emerytur z tytułu tego rodzaju pracy. Celem tej ustawy jest ograniczenie kręgu uprawnionych do emerytury z powodu pracy w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze do mniejszej liczby sytuacji uzasadnionych rzeczywistą koniecznością przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w których oczekiwania osób, które rozpoczęły wykonywanie takiej pracy na starych zasadach, na wcześniejsze przejście na emeryturę powinny zostać zaspokojone. Ustawa ma charakter przejściowy, ograniczając prawo do uzyskania emerytury pomostowej do osób urodzonych po 31.12.1948r., które pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) rozpoczęły przed 01.01.1999 r. (art. 4 pkt 5 ustawy).

Wskazany cel ustawy o emeryturach pomostowych realizują przepisy określające warunki nabycia prawa do przewidzianego w niej świadczenia, w tym art. 4 i art. 49. W myśl pierwszego z nich, prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia **łącznie** następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31.12.1948 r.;

2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący, co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 01.01.1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
6. po dniu 31.12.2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z unormowania tego wynika, że przy nabywaniu prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 ustawy uwzględnieniu podlegają przypadające przed dniem 1.01.2009 r. okresy pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej, jednakże dotyczy to wyłącznie sytuacji spełnienia przez ubezpieczonego wszystkich pozostałych przesłanek określonych w art. 4, gdyż muszą one być spełnione łącznie.

Na podstawie art. 49 ustawy pomostowej prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Z powyższego wynika, że warunkiem nabycia emerytury pomostowej w świetle wykładni językowej art. 4 i 49 ustawy o emeryturach pomostowych jest legitymowanie się określonym stażem w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy o emeryturach pomostowych, tj. po 31 grudnia 2008 r. Natomiast jeżeli osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze i z tego względu posiada jedynie staż pracy w warunkach szczególnych według poprzednio obowiązujących przepisów, to może nabyć prawo do „nowego” świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu obecnie obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 tej ustawy). Innymi słowy, brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej takiemu ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze nie może być traktowany w ten sposób. Takie stanowisko wyraził Sąd Najwyższy w wyrokach: z 13 marca 2012 r., sygn. akt II UK 164/11 oraz z 15.01.2013 r., I UK 448/12.

Podstawowe znaczenie w sprawie ma fakt ustalenia, że wnioskodawca po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej. Oznacza to, że prawo do świadczenia na podstawie art. 4 ustawy pomostowej mu nie przysługuje właśnie z powodu niewykazania okresów pracy w warunkach szczególnych po 31 grudnia 2008 r. Należy podkreślić, że wszystkie wymienione wyżej przesłanki do nabycia prawa do emerytury muszą być spełnione łącznie, o czym stanowi przepis art. 4 tej ustawy. Oznacza to, że niespełnienie choćby jednej z nich przekreśla możliwość nabycia prawa do świadczenia, co ma miejsce w przypadku wnioskodawcy.

Następnie należało zbadać, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia prawa do emerytury pomostowej z 49 ustawy o emeryturach pomostowych. Według tego przepisu musiałby w dniu wejścia w życie ustawy wykazać

wymagany 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, ale w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej. Jak wskazano wyżej ustawa o emeryturach pomostowych znacznie zawęziła rodzaje prac i stanowiska, na których wykonuje się prace w warunkach szczególnych w porównaniu do tych prac i stanowisk, jakie zawiera wykaz A, będący załącznikiem do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8 poz. 43 ze zm.). Ustawa pomostowa w załącznikach 1 i 2 zawiera własne określenia prac w warunkach szczególnych.

W omawianych załącznikach brak jest wskazania, że charakter pracy na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony powoduje zaliczenie takiej pracy do prac w warunkach szczególnych w rozumieniu ustawy pomostowej. W załączniku nr 2 w punkcie 8 wymienione są tylko prace kierowców autobusów, trolejbusów oraz motorniczych tramwajów w transporcie publicznym, w punkcie 9 prace kierowców pojazdów uprzywilejowanych i w punkcie 10 prace kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne, lecz takich prac ubezpieczony nie wykonywał. Ustawodawca uznał, że obecnie pracami w szczególnych warunkach, uprawniającymi do przyznania emerytury pomostowej są wyłącznie prace kierowców tych pojazdów, a nie każdy kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony.

W związku z tym, że stanowisko pracy wnioskodawcy nie zostało wymienione w załączniku nr 1 lub nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, okresy zatrudnienia od 20.01.1983 r. do 31.12.1984 r. oraz od 1.01.1985 r. do 3.09.1990 r. w (...)Spółdzielni (...)w S., a następnie w Wojewódzkim Zakładzie (...)w S. nie mogą być uwzględnione przy ustalaniu prawa do emerytury pomostowej jako okresy pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Jak przyjmuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego wykaz prac określonych w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych jest zamknięty i nie podlega uzupełnieniu, co oznacza, że cech pracy „o szczególnym charakterze” lub „w szczególnych warunkach” nie mogą posiadać inne prace, choćby sposób ich wykonywania i ich, jakoś mogła obniżyć się z wiekiem (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 13 marca 2012 r., II UK 164/11).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono w myśl art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265 ze zm.).

SSO Danuta Poniatońska

...